

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br. 02-03-4531/1

Podgorica, 17.06.2021. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

-n/r ministra, gospodina mr Jakova Milatovića -

Poštovani gospodine Milatoviću,

Povodom *Predloga zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Donošenje *Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina* ima za cilj da olakša i podstakne implementaciju elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina i smanji troškove njihovog postavljanja.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da, za implementaciju predmetnog *Predloga* nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta nema primjedbi na *Predlog zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Zakon o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženi Zakon o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, ima za cilj da olakša i podstakne implementaciju elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina i smanji troškove njihovog postavljanja kroz:
 - a) obavezu pružanja usluge pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi i obezbjeđenje dostupnosti osnovnih informacija o toj infrastrukturi;
 - b) koordinaciju i transparentnost u vezi sa planiranom izgradnjom;
 - c) ubrzavanje i olakšavanje postupka pred nadležnim organima za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina;
 - d) pravo pristupa fizičkoj infrastrukturi unutar zgrada i opremljenost novih zgrada pristupnom tačkom i fizičkom infrastrukturom prilagođenom mrežama velikih brzina.
 - e) Uvođenje širokopojsnih mreža velikih brzina doprinosi ostvarenju strateških ciljeva razvoja informacionog društva u Crnoj Gori. Razvoj elektronske komunikacione infrastrukture i mreža nove generacije je i sastavni dio Digitalne agende za Evropu – strateške inicijative u okviru Strategije Evropa 2020. Podaci pokazuju da je, u ovom segmentu, Crna Gora ostvarila veliki napredak u prethodnom periodu i da se ciljevi definisani strategijom realizuju u skladu sa predviđenom dinamikom, posebno kada je u pitanju pokrivenost gradskih i prigradskih zona. Međutim, za očekivati je da će u narednom periodu doći do smanjenja investicionog interesa kod elektronskih komunikacionih operatora, s obzirom na upitnu komercijalnu isplativost ulaganja u ruralnim, slabije naseljenim, područjima Crne Gore. Stoga su potrebne mjere koje će podstaknuti, ubrzati, olakšati i smanjiti troškove postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina u svim djelovima države.
 - f) Opisani problemi najviše pogađaju operatore javnih elektronskih mreža i pravna ili fizička lica koja daju na korišćenje fizičku infrastrukturu namijenjenu pružanju usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije (električne i toplotne energije, vode i otpadnih voda), kao i administratore fizičke infrastrukture namijenjene odvijanju željezničkog, drumskog, pomorskog i vazdušnog saobraćaja (mrežni operatori).
 - g) Bez primjene ovog Zakona, ne bi se riješili problemi prepoznati kao prepreke u postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, kao što su:
 - h) Izgradnja nove elektronske komunikacione infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža, koja zahtijeva velike i većinom nenadoknadive troškove ulaganja, uz ostalo i zbog potrebe izgradnje kablovske kanalizacije, pri

čemu se do 80% troškova odnosi na građevinske radove. Nadalje, osim spomenutih velikih troškova, izgradnja elektronske komunikacione infrastrukture zahtijeva usklađenost s prostornim planovima, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i pribavljanje dozvola nadležnih organa, što zahtijeva znatno razdoblje od planiranja do izvršenja;

- i) neefikasno i nedovoljno korištenje postojeće infrastrukture koja u prvom redu ne služi postavljanju elektronskih komunikacionih mreža, kao što su: infrastruktura za prenos i distribuciju plina, električne i toplotne energije, prenos i distribuciju vode, ispuštanje i pročišćavanje otpadnih voda, kanalizacioni sistemi i sistemi odvoda, kao i infrastruktura namijenjena odvijanju željezničkog, drumskog, pomorskog i vazdušnog saobraćaja, a kojom upravljaju tzv. mrežni operatori;
- j) veliki dio troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina može se pripisati i nekoordiniranosti s mrežnim operatorima prilikom izgradnje mreža i to zbog nepostojanja sveobuhvatnih transparentnih podataka o planiranoj izgradnji;
- k) netransparentnost, dugotrajnost i složenost postupaka za prikupljanje i objavljivanje podataka o pristupu, zajedničkom korišćenju i koordiniranoj izgradnji fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim Zakonom postižu se sljedeći ciljevi:

1. Povećanje korišćenja postojeće fizičke infrastrukture:

- a) uvođenjem obaveze davanja pristupa fizičkoj infrastrukturi mrežnih operatora pogodnoj za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, na osnovu razumnog zahtjeva operatora javnih elektronskih komunikacionih mreža i jasnih, taksativno navedenih razloga u kojima je odbijanje pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi dopušteno;
- b) uvođenjem obaveze obezbjeđivanja dostupnosti i transparentnosti osnovnih podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi operatorima javnih elektronskih komunikacionih mreža putem informacionog sistema o prostoru;
- c) zajedničkim korišćenjem postojeće infrastrukture, kojim će se povećati dostupnost postojećih kapaciteta za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, omogućiti i bolju povezanost, pokrivenost i dostupnost elektronskih komunikacionih usluga, a posebno širokopojasnog pristupa internetu s obzirom na rasprostranjenost komunalne infrastrukture i u nepristupačnim područjima;

2. Uspostavljanje koordinirane izgradnje fizičke infrastrukture, uvođenjem obaveze koordinacije prilikom izvođenja građevinskih radova koji su u potpunosti ili djelimično finansirani javnim sredstvima, a na osnovu razumnog zahtjeva operatora javnih komunikacionih mreža, i utvrđivanjem jasnih zahtjeva u skladu s kojima je mrežni operator obavezan prihvatiti zahtjev za koordinaciju, a koji neće dovesti mrežnog operatora u nepovoljniji položaj. Ova mjera, osim što doprinosi boljoj međusektorskoj saradnji, doprinosi i smanjenju troškova njihovog izvođenja u svrhu postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

3. Ubrzavanje postupka pred nadležnim organima za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, objedinjavanjem svih značajnih informacija o postupku koordinirane izgradnje u svrhu postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, putem informacionog sistema o prostoru, što smanjuje vrijeme potrebno za strateško

planiranje budući da će svi potrebni podaci biti dostupni istovremeno i na jednom mjestu.

4. Propisivanje posebnih postupaka rješavanja sporova u vezi s pristupom i zajedničkim korišćenjem fizičke infrastrukture, pristupu podacima o fizičkoj infrastrukturi i podacima o planiranoj izgradnji, kao i zahtjev za koordiniranu izgradnju fizičke infrastrukture.

5. Smanjenje troškova postavljanjem elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina trebalo bi da doprinese i ostvarivanju digitalizacije javnog sektora, šireći učinak digitalne finansijske poluge na sve sektore privrede, uz smanjenje troškova za javnu upravu i pružanje djelotvornijih digitalnih usluga građanima.

- Ovaj zakon je u skladu sa ciljevima Strategije razvoja informacionog društva 2016 – 2020, Srednjoročnog programa rada Vlade Crne Gore 2018-2020, Programa rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu, Programa pristupa Crne Gore Evropskoj uniji, Digitalne Agende za Zapadni Balkan, i EU Digitalne Agende 2020.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Bez primjene odredbi Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina u cilju smanjenja troškova, crnogorsko zakonodavstvo neće biti u potpunosti usklađeno sa zakonodavstvom Evropske unije (Direktiva 2014/61) u dijelu elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Takođe, neće se postići ušteda troškova koji se odnose na planiranu izgradnju kao i pri koordiniranoj izgradnji fizičke infrastrukture.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Usvajanjem ovog zakona uklonile bi se postojeće prepreke u postavljanju mreža velikih brzina na teritoriji cijele Crne Gore, a glavnu prepreku predstavljaju visoki i troškovi građevinskih radova na postavljanju mreža, koji bi se bitno smanjili primjenom adekvatnih propisa izgradnje integrisane infrastrukture, pri čemu bi se koordiniranom izgradnjom istovremeno gradila i postavljala infrastruktura za višestruku namjenu, što posebno uključuje elektronske komunikacione mreže nove generacije. Takođe, došlo bi i do eliminisanja drugih barijera i manjkavosti evidentiranih u trenutnoj praksi, a koje su vezane za neefikasno korišćenje postojeće fizičke infrastrukture mrežnih operatora i nepostojanje jedinstvene baze podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi. S tim u vezi, otklonilo bi se neefikasno i nedovoljno korišćenje postojeće fizičke infrastrukture mrežnih operatora, koja u prvom pogledu ne služi postavljanju elektronskih komunikacionih mreža, otklonilo bi se nepostojanje jedinstvene baze podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi, spriječila bi se nekoordinisana izgradnja za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, pri čemu bi se koordiniranom izgradnjom istovremeno gradilo i postavljalo više vrsta infrastrukture, što posebno uključuje komunikacionu i rasvjetnu infrastrukturu.

Neće prouzrokovati dodatne troškove građanima i privredi. Naprotiv, cilj donošenja zakona je smanjenje troškova na način što će doći do većeg stepena efikasnosti u korišćenju postojećih infrastrukturnih resursa.

- Primjenom ovog zakona dolazi daje se mogućnost većeg stepena korišćenja postojećih infrastrukturnih resursa, što može voditi ka smanjenju troškova.
 - Primjena ovakvog propisa povećava konkurentnosti na tržištu elektronskih komunikacija, što će u konačnom doprinijeti i većem kvalitetu pruženih usluga na zadovoljstvo krajnjih korisnika usluga.
- Ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijere koje bi u ovom trenutku mogli identifikovati.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za implementaciju navedenog propisa.
- Kao što je navedeno u prethodnom odgovoru nijesu potrebna jednokratna sredstva, ili sredstva tokom određenog vremenskog perioda.
- Implementacija predloženog Zakona ne zahtijeva međunarodne finansijske obaveze.
- Kao što je navedeno u prethodnom odgovoru nijesu potrebna finansijska sredstva, pa s tim u vezi nije potrebno da ista budu obezbijeđena ili planirana u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno narednu fiskalnu godinu.
- Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa se ne ostvaruje prihod za budžet Crne Gore.
- Nije rađena metodologija obračuna izdataka/prihoda, s obzirom da propis ne iziskuje troškove i ne utiče prihode.
- Nije vršen precizni obračun izdataka/prihoda, jer nije rađena metodologija, s obzirom da propis ne iziskuje troškove i ne utiče prihode.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa.
- Nijesu dobijene primjedbe od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Da. U cilju usaglašavanja sa EU regulatornim okvirom – Direktivom EU 2014/61 o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, organizovane su dvije TAIEX misije. Eksperti su bili iz Litvanije i Letonije. Takođe, ostvarena je bilateralna saradnja sa ekspertima iz Slovenije. Prilikom izrade predloženog Zakona konsultovana je i dosadašnja praksa i operatori koji obavljaju djelatnost elektronskih komunikacija i mrežni operatori.

- U toku javne rasprave, konsultovane su zainteresovane strane, i to: Privredna komora Crne Gore, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Savez radio-amatera Crne Gore, Radio-difuzni centar Crne Gore, glavni inspektor za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, kao i predstavnici kompanija Telenor d.o.o., Crnogorski Telekom a.d. i M-tel d.o.o.. Odgovore na primjedbe, sugestije i komentare su davali članovi radne grupe za izradu Predloga Zakona - predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. U toku javne rasprave/konsultacije, na adresu Ministarstva ekonomije, u pisanoj i elektronskoj formi, su stigle primjedbe Mtel-a d.o.o., Crnogorskog Telekom-a a.d., Telenor-a d.o.o. i Telemach-a d.o.o..
- Dostavljeno je 22 komentara/primjedbe na predloženi Zakon, i to od: Mtel-a d.o.o., Crnogorskog Telekom-a A.D., Telenor-a d.o.o. i Telemach-a d.o.o.. Najveći dio komentara odnosio se na rješavanje sporova, nadležnosti u dijelu planiranja prostora i izgradnje objekata, detaljnijeg definisanja tehničkih pojmova, načina usklađenosti sa evropskim direktivama, preciznijeg definisanja nadležnosti državnih organa i/ili Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Veći dio primjedbi i komentara nije prihvaćen jer su u suprotnosti sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o upravnom postupku, Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Ne postoje prepreke u implementaciji propisa koje bi u ovom trenutku mogli identifikovati Mrežni operatori i operatori javnih elektronskih komunikacionih mreža dužni su da preduzmu sve mjere za ispunjavanje uslova utvrđenih ovim zakonom.
- Suština ovog ovog Zakona je smanjenje troškova operatora na način što im e omogućava veći stepen iskorišćenosti postojeće infrastrukture. U tom smislu, operatori će kao zainteresovana strana za smanjenje svojih troškova preduzeti mjere za sprovođenje ovog propisa.
- Glavni indikatori prema kojima se može mjeriti ispunjenje ciljeva su postizanje stepena potpune usaglašenosti sa EU regulatornim okvirom – DIREKTIVA 2014/61 o mjerama za smanjenje troškova za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Takođe, indikator prema kojem se može mjeriti ispunjenje ciljeva je stepen uklanjanja postojećih prepreka mreža velikih brzina na teritoriji Crne Gore i smanjenje troškova izgradnje pri postavljanju istih.
- Za sprovođenje, monitoring i evaluaciju primjene propisa zaduženi su Ministarstvo ekonomskog razvoja i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, a za uspostavljanje informacionog sistema o prostoru zaduženo je Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Datum i mjesto

Starješina organa predlagača